

var blevet benyttet tilstrækkeligt, naar der er hengaaet saa lang Tid, inden vi har faaet Sagen frem til anden Behandling her i Salen efter at der er afgivet Betænkning, og derfor vil jeg gerne ganske kort, men det skal ogsaa være ganske kort, omtale det Arbejde, der er foregaaet i Udvalget, idet jeg selvfølgelig ikke skal omtale de enkelte Udvalgsmedlemmers Stilling, men kun, hvad der staar i den af Udvalget afgivne Beretning, som jo tilhører Offentligheden.

Lovforslaget blev som Regeringsforslag fremsat i Folketinget den 4. Oktober 1910, og det havde været til 3 Behandlinger der allerede den 7. Februar 1911, uden at der egentlig blev foretaget nogen større Ændring deri. Landstinget fik Forslaget til første Behandling og valgte Udvalg den 16. Februar 1911. Der blev afholdt Møder om Sagen og indhentet en Del Oplysninger fra Indenrigsministeren, men alle Besvarelser var ikke fremkomne før Rigsdagssamlingens Slutning, navnlig fordi Ministeren maatte sende adskillige af de stillede Spørgsmaal ud til nærmere Besvarelse gennem de forskellige Byraad. Udvalget sluttede sit Arbejde med at afgive en Beretning, der er dateret den 9. Maj 1911, den findes i Till. B. Sp. 2505. Lovforslaget blev saa fremsat igen her i Tinget, og der blev valgt et Udvalg den 11. Oktober 1911. Udvalget holdt sit første Møde den 13. Oktober. I dette forelaa der en Skrivelse fra Indenrigsministeriet med Svar paa de af Udvalget stillede Spørgsmaal fra den forrige Samling. Disse Spørgsmaal og Svarene derpaa var meget omfattende, og det viste sig nødvendigt at sammenarbejde det indkomne omfattende Materiale, saaledes at man kunde danne sig et Skøn over, hvilke finansielle Følger Vedtagelsen af Lovforslaget vilde faa saavel for Staten som for Købstæderne. Der blev saa indkaldt Ændringsforslag til den 8. December, og i Udvalgets Møde den 12. December forelaa der flere Ændringsforslag. De drøftedes indgaaende, og man enedes om at nedsætte et Underudvalg paa 5 Medlemmer for om muligt at sammenarbejde de indkomne Ændringsforslag. I Udvalgs-mødet den 12. Marts forelaa der en Skrivelse fra Underudvalget, hvormed fremsendtes til Dels nye Ændringsforslag, men nogen Indstilling fra Underudvalget forelaa ikke. Ændringsforslagene blev drøftede, og man besluttede at anmode Ministeren om et Samraad. I Udvalgets Møde den 29. Marts var Ministeren til Stede, men kunde ikke tiltræde Ændringsfor-

gene, særlig ikke det Ændringsforslag, der gik ud paa, at alle Købstæder *skulde* have en Magistrat. Ministeren lovede derimod at redigere et Ændringsforslag — som den ærede sidste Taler ogsaa omtalte —, der stillede Købstæderne frit med Hensyn til, om de ønskede en Magistrat eller ikke. Den 23. April modtog Udvalget en Deputation fra Købstadforeningens Bestyrelse — for Resten var det vistnok hele Bestyrelsen — og forhandlede med den. I Udvalgs-mødet den 30. Maj forelaa der fra Indenrigsministeren det ved Samraadet den 29. Marts lovede Ændringsforslag, som forhandlede, men da man ventede Rigsdagssamlingen sluttet i en nær Fremtid, enedes man om at slutte Forhandlingerne med en Beretning, der er dateret den 7. Juni, og som findes i Till. B. Sp. 3825 for 1912.

Nu ved vi godt nok efter de Forhandlinger, vi har ført i Udvalget, og efter Konferencen med Ministeren, og det er jo ogsaa i Overensstemmelse med Ministerens Udtalelser ved Sagens Forelæggelse ikke alene i Aar, men ogsaa i tidligere Aar, at den Sag synes, i alt Fald delvis, at kunne ordnes uden Lov, idet man kunde undlade at udnævne de paagældende Retsbetjente til Borgmestre eller Byraadsformænd. Men en saadan Ordning af Sagen vil ikke opfylde de Ønsker eller Krav, man har fremsat, og vil vel neppe tilfredsstille nogen af Parterne. Det, der tilsigtes ved Lovforslaget, er jo, at man skal have valgte og ikke udnævnte Borgmestre, og jeg tænker, at det store Flertal vil være enig med mig om, at den kommunale Indsigt og i det hele den Aktivitet, der er vist af samtlige Købstadkommuners Beboere med Hensyn til de kommunale Forhold, nu er saa udviklet, at man godt kan give dem den Ret, man i 1867 gav Landkommunerne, men i 1868 var noget ængstelig for at give Købstadkommunerne. Det var maaske med Rette, det ved jeg ikke, men i hvert Fald er det mit Haab, at det i denne Samling maa lykkes os at faa Lovforslaget gennemført og helst ogsaa, hvad Ministeren ved Forelæggelsen udtalte Ønsket om, saa tidligt, at det kan lægges til Grund ved Udarbejdelsen af Valglisterne til de Valg, der i Foraaret 1913 skal foretages i samtlige danske Købstæder. Med disse Ord vil jeg gerne paa min Gruppes Vegne anbefale Lovforslaget til videre Fremme.

Indenrigsministeren (Jensen-Sønderup): Jeg takker for den velvillige Modtagelse, Lovforslaget har faaet. Til det